

# Inhoud

Les 1	Zinnen	8
Les 2	Werkwoordstijden	10
Les 3	Soorten werkwoorden	12
Les 4	Hulp- en koppelwerkwoorden	14
Les 5	Zwakke en sterke werkwoorden	16
Les 6	Vraagvormen	18
Les 7	Gebiedende en aanvoegende wijs; tegenwoordig deelwoord	20
Les 8	De passieve vorm	22
Les 9	Zullen; toekomstige tijd	24
Les 10	Lidwoorden	26
Les 11	Bijvoeglijke naamwoorden	28
Les 12	Voornaamwoorden	30
Les 13	Wederkerig, aanwijzend en vragend voornaamwoord	32
Les 14	Betrekkelijk en onbepaald voornaamwoord	34
Les 15	Bijwoorden	36
Les 16	nooit / niet / geen / er	38
Les 17	Het bijwoord <i>er</i>	40
Les 18	Voegwoorden	42
Les 19	Betekenis van voegwoorden	44
Les 20	Hoofd- en bijzinnen	46
Les 21	Zinsbouw (1)	48
Les 22	Zinsbouw (2)	50
Les 23	Zinsdelen en hun volgorde	52
Les 24	Zinsontleding	54
Les 25	Overige zinsdelen	56
Les 26	Congruentie	58
Les 27	Samentrekking	60
Les 28	Fouten in samengestelde zinnen	62
Les 29	Volgorde in de zin	64
Les 30	Tekstopbouw	66

## Extra oefeningen 68

### Bijlagen 103

1	Lijst van onregelmatige werkwoorden	104
2	Lijst van werkwoorden met een vast voorzetsel	109
3	Lijst van werkwoorden met een prefix	124
4	Lijst van de meest gebruikte het-woorden	126
5	Lijst van voorzetseluitdrukkingen	129
6	Lijst van werkwoordelijke uitdrukkingen met vaste voorzetsels	131

### Antwoorden 137

7	Antwoorden bij de oefeningen	137
8	Antwoorden bij de extra oefeningen	148

# Les 1 Zinnen

## Hoofdzinnen en bijzinnen

- 1 U leert met dit boek beter Nederlands.
- 2 U kunt met dit boek uw Nederlands verbeteren.
- 3 Ik zal proberen om alles duidelijk uit te leggen.
- 4 Als u het boek doorgewerkt hebt, spreekt en schrijft u goed Nederlands.

Dit zijn vier zinnen die op verschillende manieren zijn opgebouwd:

Zin 1 is een enkelvoudige zin met één werkwoord: *leren*.

Zin 2 heeft twee werkwoorden: *kunt verbeteren*.

Zin 3 staat in de toekomstige tijd met een vervoeging van het werkwoord *zullen* met een heel werkwoord en een vorm van het werkwoord *uitleggen*.

Zin 4 is een samengestelde zin: het eerste deel is een voorwaardelijke bijzin waarin de werkwoordsvorm *achteraan* staat en waarin de hoofdzin met twee verbonden werkwoorden begint.

In het Nederlands is het mogelijk om zinnen steeds verder uit te breiden:

*Als u het boek uit hebt en u hebt alle theorie geleerd en alle oefeningen goed gemaakt, spreekt en schrijft u beter Nederlands.*

Maar vaak kunt u beter wat kortere zinnen maken. U hebt dan minder kans op fouten en het leest ook makkelijker. Bij de zinsvorming van het Nederlands is het belangrijkste dat u weet dat er hoofdzinnen en bijzinnen zijn.

## Enkelvoudige hoofdzin

*Ik lees een boek.*

Dit is een **enkelvoudige hoofdzin**.

In enkelvoudige zinnen staat een (vervoegd) werkwoord.

Het werkwoord is *lezen*; de vervoeging is *lees*.

*Ik heb een mooi boek gekocht.*

Het werkwoord is *kopen*; de vervoeging is *heb gekocht*.



## Samengestelde zin

*Het boek dat ik gekocht heb, is moeilijk om te lezen.*

Dit is een **samengestelde** zin.

## Meer voorbeelden:

*Als het kalf verdronken is, dempt men de put.*

Het eerste deel dat met **als** begint, is de **bijzin**. De hoofdzin is *dempt men de put*.

*Als de nood het hoogst is, is de redding nabij.*

Net als bij de vorige zin is het eerste deel de bijzin. De hoofdzin is *is de redding nabij*.

*Wie a zegt, moet ook b zeggen.*

Het eerste deel van dit Nederlandse gezegde is een (korte) bijzin. Tussen het onderwerp en het werkwoord staat het lijdend voorwerp *a*.



Een **samengestelde zin** bestaat altijd uit één hoofdzin en één of meer bijzinnen.

De **hoofdzin** hier is: Het boek is moeilijk om te lezen. De tussengevoegde **bijzin** is: dat ik gekocht heb.

In een bijzin staat het **werkwoord** altijd **achteraan**. Zie ook les 20.

# Oefeningen

## 1 Zet een streep onder de werkwoordsvormen.

- 1 Een goed begin is het halve werk.
- 2 De aanhouder wint.
- 3 Wie een kuil graaft voor een ander valt er zelf in.
- 4 In troebel water is het goed vissen.
- 5 Holle vaten klinken het hardst.
- 6 Wie in het schip zit, moet meevaren.
- 7 Eén zwaluw maakt nog geen zomer.
- 8 Een gegeven paard moet je niet in de bek kijken.
- 9 Het is niet alles goud wat er blinkt.
- 10 Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd (= waard).

## 2 Enkelvoudige (A) of samengestelde zin (B)?

- 1 Een goed begin is het halve werk. A / B
- 2 De aanhouder wint. A / B
- 3 Wie een kuil graaft voor een ander valt er zelf in. A / B
- 4 In troebel water is het goed vissen. A / B
- 5 Holle vaten klinken het hardst. A / B
- 6 Wie in het schip zit, moet meevaren. A / B
- 7 Eén zwaluw maakt nog geen zomer. A / B
- 8 Een gegeven paard moet je niet in de bek kijken. A / B
- 9 Het is niet alles goud wat er blinkt. A / B
- 10 Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd (= waard). A / B

## 3 Hoofdzin of bijzin? Zet een streep onder de hoofdzinnen.

- 1 Een goed begin is het halve werk.
- 2 De aanhouder wint.
- 3 Wie een kuil graaft voor een ander valt er zelf in.
- 4 In troebel water is het goed vissen.
- 5 Holle vaten klinken het hardst.
- 6 Wie in het schip zit, moet meevaren.
- 7 Eén zwaluw maakt nog geen zomer.
- 8 Een gegeven paard moet je niet in de bek kijken.
- 9 Het is niet alles goud wat er blinkt.
- 10 Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd (= waard).

## 4 Zet een streep onder de bijzinnen.

- 1 Je moet geen oude schoenen weggooien voor je nieuwe hebt.
- 2 Ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is.
- 3 Wie zijn billen brandt, moet op de blaren zitten.
- 4 Wat de boer niet kent dat eet hij niet.
- 5 Zoals de ouden zongen, piepen de jongen.

# Les 2 Werkwoordstijden

## Vier tijden

Werkwoorden kunnen in vier tijden gebruikt worden. We nemen als voorbeeld het werkwoord *maken*:

onvoltooid tegenwoordige tijd:	ik maak een oefening
onvoltooid verleden tijd:	ik maakte een oefening
voltooid tegenwoordige tijd:	ik heb een oefening gemaakt
voltooid verleden tijd:	ik had een oefening gemaakt

De **onvoltooid tegenwoordige tijd** (o.t.t.) wordt gebruikt als je een handeling of gebeurtenis die **op dit moment** gaande is, wilt weergeven.

De **onvoltooid tegenwoordige tijd** kan ook **toekomst** aangeven.

De **onvoltooid verleden tijd** (o.v.t.) gebruik je als je over **vroeger** praat of als je een **veronderstelling** uit wilt drukken.

De **voltooid tegenwoordige tijd** (v.t.t.) gebruik je als je het resultaat van iets wilt benadrukken.

De **voltooid verleden tijd** (v.v.t.) gebruik je als je wilt vertellen hoe iets afgelopen is.

### 1 Onvoltooid tegenwoordige tijd

Ik **maak** een oefening.  
Hij **leest** een boek.  
Zij **luistert** naar de radio.  
Het boek **valt** op de grond.

In de tegenwoordige tijd staan ook:

- algemeen geldige uitspraken: Rozen **zijn** prachtige bloemen.
- een verslag: De voorzitter **opent** de vergadering.
- spreekwoorden: Stille waters **hebben** diepe gronden.
- een vertelling: Op een dag **komt** er...

Ik **ga** in de kerstvakantie naar huis.  
Ahmed **vliegt** volgende week met de KLM naar Indonesië.  
Ik **kijk** er morgen wel even naar.

### 2 Onvoltooid verleden tijd

Toen ik jong **was, woonde** ik niet in Nederland.  
Als ik rijk **was, ging** ik vliegles nemen. (Zie ook de lessen 60 en 61 deel 1.)

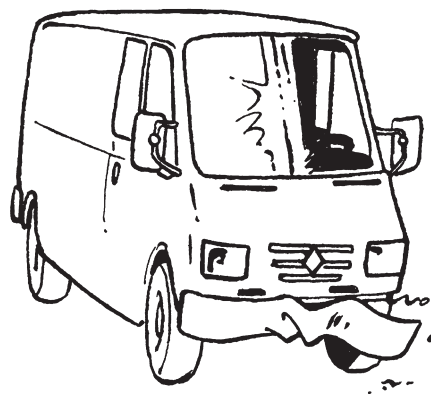
### 3 Voltooid tegenwoordige tijd

Ali **heeft** het eten **klaargemaakt**; het was erg lekker.  
Er **is** een onderzoek **uitgevoerd**: niemand is schuldig.

### 4 Voltooid verleden tijd

Ik vertelde aan de politie hoe het ongeluk **was gebeurd**.  
De auto **had** te hard **gereden** en **was** tegen een boom **gebotst**.

*klaargemaakt, uitgevoerd, gebeurd, gereden* en *gebotst* zijn **voltooiden deelvormen**.



# Oefeningen

## 1 In welke tijd staat de zin? Gebruik afkortingen.

### Miljoen

- 1 Een echtpaar uit Overijssel heeft ruim 1,2 miljoen gewonnen. \_\_\_\_\_
- 2 Het stel was een avondje uit in het casino. \_\_\_\_\_
- 3 Ze wilden net weggaan. \_\_\_\_\_
- 4 Maar vlak voor sluitingstijd gooiden ze nog snel wat geld in een speelautomaat. \_\_\_\_\_
- 5 Het echtpaar is uiteraard dolblij. \_\_\_\_\_

### Glijbaan

- 6 Een steward uit New York heeft vorige maand zijn vliegtuig verlaten via de noodglijbaan. \_\_\_\_\_
- 7 Hij kreeg vlak na de landing ruzie met een passagier. \_\_\_\_\_
- 8 De steward schold de passagier eerst uit door de microfoon. \_\_\_\_\_
- 9 Toen pakte hij een biertje. \_\_\_\_\_
- 10 En daarna klapte hij de glijbaan uit. \_\_\_\_\_
- 11 Beneden liep hij naar de parkeerplaats en reed in zijn auto naar huis. \_\_\_\_\_
- 12 Thuis werd hij door de politie gearresteerd. \_\_\_\_\_

*Start!-krant, nr. 62 en 61; jrg. 2010*

## 2 Zet de volgende zinnen in de o.t.t.

### Opvoeden

Nederlandse ouders \_\_\_\_\_ moeite met het opvoeden van hun kinderen. (hebben)

Dat \_\_\_\_\_ uit een onderzoek. (blijken)

Een derde van alle ouders \_\_\_\_\_ zichzelf geen goede opvoeder. (vinden)

Ook \_\_\_\_\_ 75% van de ouders zich zorgen over het gedrag van hun kind. (maken)

Bijna alle ouders \_\_\_\_\_ het vermoeiend om een kind op te voeden. (vinden)

Ook \_\_\_\_\_ opvoeden bij de meeste ouders voor stress. (zorgen)

*Start!-krant, nr. 61, jrg. 2010*

## 3 Zet het volgende stukje in de goede tijd.

### Mijnongeluk

Bij een mijnongeluk in Nieuw-Zeeland \_\_\_\_\_ 29 mijnwerkers \_\_\_\_\_. (doodgaan, v.t.t.)

Na een explosie \_\_\_\_\_ ze vast \_\_\_\_\_ te zitten. (komen, v.t.t.)

Reddingswerkers \_\_\_\_\_ bij ze te komen. (proberen, o.v.t.)

Er \_\_\_\_\_ hoop dat ze nog \_\_\_\_\_. (zijn, leven, o.v.t.)

Maar na een paar dagen \_\_\_\_\_ er een tweede explosie. (zijn, o.v.t.)

Volgens de politie \_\_\_\_\_ de mannen dat niet \_\_\_\_\_. (overleven, v.t.t.)

*Start!-krant, nr. 61, jrg. 2010*

## 4 Wat is de v.v.t. enkelvoud van deze werkwoorden? Denk aan hebben / zijn.

- 1 doodgaan - \_\_\_\_\_
- 2 proberen - \_\_\_\_\_
- 3 zijn - \_\_\_\_\_
- 4 komen - \_\_\_\_\_
- 5 leven - \_\_\_\_\_
- 6 overleven - \_\_\_\_\_

# Les 3 Soorten werkwoorden

De meeste werkwoorden eindigen op **-en**: lopen, fietsen, leren, denken, begrijpen, verkopen. Sommige werkwoorden eindigen op **-n**: slaan, staan, zijn, doen, zien.

## Persoonsvorm

Het belangrijkste onderdeel van een zin is het werkwoord. Werkwoorden vertellen wat er met personen, dieren of dingen gebeurt. De vorm van het werkwoord verandert als het onderwerp en/of de tijd verandert. De vorm die verandert, noemen we de **persoonsvorm**.

## te + hele werkwoord

Soms wordt een werkwoord voorafgegaan door **te**:

- Het begint **te** regenen.
- Je hoeft vandaag niet **te** komen.

Zie ook les 30 van *Klare taal!*

Ook bij iets wat gedaan moet worden, kan het woordje **te** voor het werkwoord staan: de **te nemen** beslissing; de **te maken** oefening.

Na een bijvoeglijk naamwoord is dit ook het geval:

Het is niet **moeilijk** (om) deze oefening **te maken**.

Na werkwoorden als *staan, liggen, zitten, lopen* en *hangen* waarbij twee dingen tegelijk gebeuren, zetten we ook **te** voor het werkwoord:

Hij **loopt** een liedje **te zingen**. Zij **zit** een brief **te schrijven**. Zie les 30, deel 1.

## om te + hele werkwoord

Om een *doel* aan te geven kunnen we ook **om te** gebruiken:

Ik ga naar de stad **om** boodschappen **te doen**. Ik ga naar huis **om te eten**.

Vind je het leuk **om mee te gaan**? Dit laatste is een *scheidbaar* werkwoord: meegaan.

## Scheidbare werkwoorden

Ga je mee? Trek mijn jas maar aan. Haal rustig adem! Schrijf dit even op.

Sommige scheidbare werkwoorden zijn gelijkvormig aan onscheidbare. Maar ze hebben dan wel een andere betekenis!

- **Loop** toch eens **door!** (dóórlopen) Hij heeft het hele traject **doorlôpen**.
- Hoe laat **komt** de trein **aan**? Hoeveel ben jij deze maand **âângkomen**?
- Zo'n ongeluk **komt** vaak **voor**, maar je kunt het haast niet **voorkómen**.

(De nadruk is verschillend.)

*afhalen*: Haal jij de boontjes even af? Heb je de boontjes al **afge**haald?

*binnenkomen*: Kom binnen! Zij is stilletjes **binnenge**komen.

*meegaan*: Ga morgen maar niet mee. Hij is ook niet **meege**gaan.

*tegenspreken*: Spreek me toch niet altijd tegen! Gisteren heeft die vervelende jongen mij ook al **tegen**gesproken.



**Scheidbare** werkwoorden zijn werkwoorden die uit twee delen bestaan: meegaan, doorlopen, aantrekken, opschrijven, ademhalen, lesgeven, enzovoort.

Bij de volgende voorvoegsels is het werkwoord altijd scheidbaar: af-, bij-, binnen-, mee-, na-, neer-, op-, tegen-, terug-.

Bij scheidbare werkwoorden komt bij het voltooid deelwoord **-ge-**tussen de scheidbare delen.

# Oefeningen

## 1 Wel of geen 'te'?

- 1 Charlie besloot om niet naar de universiteit \_\_\_\_\_ gaan.
- 2 Hij vond het moeilijk om dit besluit \_\_\_\_\_ nemen.
- 3 Maar hij wilde toch liever naar de toneelschool om \_\_\_\_\_ leren acteren.
- 4 Hij is nu een goede acteur \_\_\_\_\_ geworden.
- 5 Toen hij twintig jaar was, is hij begonnen met \_\_\_\_\_ acteren.
- 6 Hij zit nu vaak thuis zijn rollen \_\_\_\_\_ leren.
- 7 Soms denkt hij erover zelf een toneelstuk \_\_\_\_\_ gaan schrijven.
- 8 Hij vindt het wel moeilijk om zelf een toneelstuk \_\_\_\_\_ bedenken.
- 9 Het \_\_\_\_\_ schrijven stuk mag niet te kort zijn.
- 10 Hij besluit om het niet \_\_\_\_\_ doen; het kost ook \_\_\_\_\_ veel tijd.

## 2 Scheidbaar of niet? Maak de zinnen af.

- 1 meewerken      Waarom \_\_\_\_\_ je niet \_\_\_\_\_ ?
- 2 tegenhouden    Ik \_\_\_\_\_ je niet \_\_\_\_\_ .
- 3 langskomen      \_\_\_\_\_ je morgen even \_\_\_\_\_ ?
- 4 uitleggen        Ik \_\_\_\_\_ het je straks wel \_\_\_\_\_ .
- 5 opschrijven     \_\_\_\_\_ jullie dit even \_\_\_\_\_ .
- 6 teleurstellen    \_\_\_\_\_ je ouders niet \_\_\_\_\_ .
- 7 afhaken         Kom je me morgen \_\_\_\_\_ ?
- 8 ontslaan         Hij is gisteren \_\_\_\_\_ .
- 9 overtuigen      \_\_\_\_\_ je zelf maar!
- 10 opbellen        Vergeet je niet me \_\_\_\_\_ ?

## 3 Wat is het voltooid deelwoord?

- 1 meewerken      - \_\_\_\_\_
- 2 tegenhouden    - \_\_\_\_\_
- 3 langskomen      - \_\_\_\_\_
- 4 uitleggen        - \_\_\_\_\_
- 5 opschrijven     - \_\_\_\_\_
- 6 teleurstellen    - \_\_\_\_\_
- 7 afhaken         - \_\_\_\_\_
- 8 ontslaan         - \_\_\_\_\_
- 9 overtuigen      - \_\_\_\_\_
- 10 opbellen        - \_\_\_\_\_

## 4 Maak nu goede zinnen in de tegenwoordige tijd en voltooid tegenwoordige tijd.

- 1 Die docent (uitleggen) slecht; hij (opschrijven) niets en (overhoren) ook niet. (o.t.t.)  
\_\_\_\_\_
- 2 Ik (zijn) in de vakantie drie kilo (aankomen); mijn gewicht (zijn, omhoogschieten).  
\_\_\_\_\_
- 3 Mijn dochtertje (zijn) de laatste tijd hard (groeien); ze (meten) nu wel één meter dertig.  
\_\_\_\_\_

# Les 4 Hulp- en koppelwerkwoorden

**Hulpwerkwoorden** zijn: hebben, zijn, zullen, worden, kunnen, moeten, mogen, willen.

Zijn, hebben en zullen noemen we **hulpwerkwoorden van tijd**.

Vervoeging met **hebben** geeft een **handeling** of **toestand** weer; vervoeging met **zijn** een **toestand** of **beweging**.

Sommige werkwoorden kunnen zowel met **hebben** als met **zijn** vervoegd worden.

**Worden** en **zijn** zijn hulpwerkwoorden van de **lijden-de vorm**:

**Kunnen, mogen, moeten, willen, zullen** noemen we hulpwerkwoorden van **modaliteit**: ze geven een **mogelijkheid, noodzaak, wens** weer:

Er zijn meer **koppelwerkwoorden**, maar er worden er maar drie veel gebruikt: zijn, worden en blijven.

## Hulpwerkwoorden en zelfstandige werkwoorden

Zoals we in les 2 gezien hebben, worden de verschillende tijden gemaakt met verschillende vormen van het werkwoord of met meer werkwoorden: John *loopt* buiten. John *liep* buiten. John *heeft* buiten *gelopen*.

Bij een voltooide tijd, zoals *John heeft buiten gelopen*, moet altijd een **hulpwerkwoord** gebruikt worden. Zo'n hulpwerkwoord *helpt* om een bepaalde grammaticale tijd weer te geven.

Sommige hulpwerkwoorden kunnen ook zelfstandig voorkomen: John *heeft* nog vijf euro, maar meestal horen ze bij een **zelfstandig werkwoord**. Zelfstandige werkwoorden komen in de tegenwoordige en verleden tijd alleen voor: Ik *maak* een oefening; ik *maakte* een oefening. In de voltooide tijd *Ik heb een oefening gemaakt*, is *heb* een vorm van het **hulpwerkwoord hebben**.

## Vervoeging met zijn, hebben of zullen

Peter *is* gelukkig op tijd *gekomen*.  
Hij *had* een nieuwe broek *gekocht*.  
Hij *zou* met mij *meegaan* naar het feest.

Ik heb zo hard gelopen; ik ben helemaal buiten adem. (handeling/toestand)  
Ik ben ziek; daarom ben ik niet naar school gegaan. (toestand/beweging)

Ik **heb** hard gelopen.  
Ik **ben** naar huis gelopen. (Er is sprake van een richting.)  
Zie ook les 38 van *Klare taal!*

## Lijdende vorm van worden en zijn

Er **wordt** hard gelachen.  
Het verdwenen schip **is** eindelijk gevonden.

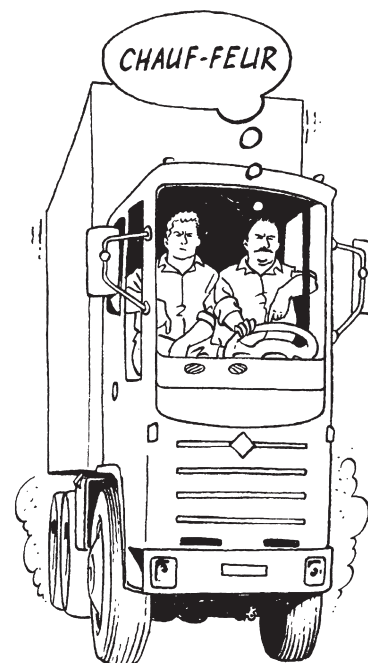
## Hulpwerkwoorden van modaliteit

Mijn vader **kan** heel goed zingen.  
**Mag** jij niet meedoen?  
**Moet** je nog opbellen?  
Mijn broer **wil** niet met me meegaan.  
Maria **zal** toch niet ziek zijn?

## Koppelwerkwoorden

Dan zijn er nog de **koppelwerkwoorden**. Een koppelwerkwoord wordt *gekoppeld* aan een bijvoeglijk of zelfstandig naamwoord.

Mijn man **is** makelaar; zijn broers **zijn** boer.  
Mijn zoon **wordt** leraar; mijn dochter **is** stewardess.  
Ik zou wel vrachtwagenchauffeur willen **worden**.





# Oefeningen

## 1 Zet een streep onder de hulpwerkwoorden.

Wij hebben deze week twee meiden uit Singapore op bezoek. Het winterse weer heeft ze wel een beetje overvallen. Sinterklaas had medelijden met hen en deed in de nacht een chocoladeletter in ieders schoen. De volgende dag gingen de meiden stappen, dus ze zouden de chocoladeletter wel vinden. Toen we zelf terugkwamen van ons werk zagen we echter dat ze de chocoladeletters weer in hun schoenen hadden gestopt. We vroegen of ze niet hadden gezien dat Sinterklaas een letter in hun schoen had gedaan. 'Chocoladeletter? We dachten dat het *shoe-refreshener* was. Dus we hebben het maar weer teruggelegd.'

*Jair en Nur Smits, ikje, NRC, 2 dec. 2010*

## 2 Schrijf het stukje over en vul de goede vorm van de werkwoorden in.

Achter me in de metro ving ik een gesprek op tussen twee vrouwen die kennelijk met hun kinderen meeleezen. 'Ik (hebben) nu ook het dagboek van Anne Frank (lezen).'

'En, hoe vond je het?'

'Nou, ik (hebben) er meer van (verwachten).'

'Hoezo?'

'Ik (vinden) het eind niet spannend. Ik (hebben) (verwachten) dat ze dan (zullen) schrijven over die razzia's die steeds dichterbij kwamen en zo. (v.v.t.) Maar opeens houdt het op.'

*Hanneke Willemsen, ikje, NRC, 29 nov. 2010*

## 3 Vul de goede werkwoordsvorm in. Let op de juiste tijd.

- 1 Toen ik klein \_\_\_\_\_ (zijn) , \_\_\_\_\_ (willen) ik stewardess worden.
- 2 Maar dat \_\_\_\_\_ (zullen) nu erg lastig zijn.
- 3 Ik \_\_\_\_\_ (kunnen) voor mijn kinderen niet lang van huis wegblijven.
- 4 Daarom \_\_\_\_\_ (moeten) ik later een ander beroep kiezen.
- 5 Ik \_\_\_\_\_ (hebben) nu mijn diploma als directiesecretaresse en ik \_\_\_\_\_ (mogen) nu de handtekening van mijn baas onder de brieven zetten.

## 4 Kies in het volgende stukje een vorm van hebben, zijn of worden als hulpwerkwoord.

- 1 Bij natuurrampen in Indonesië \_\_\_\_\_ veel mensen omgekomen.
- 2 Op het eiland Java \_\_\_\_\_ een vulkaan uitbarsten.
- 3 Daarbij \_\_\_\_\_ tientallen doden gevallen.
- 4 Veel mensen \_\_\_\_\_ gevlucht.
- 5 Ook \_\_\_\_\_ er een aardbeving \_\_\_\_\_.
- 6 Die \_\_\_\_\_ voor een tsunami gezorgd.
- 7 Meer dan honderd mensen \_\_\_\_\_ verdronken.
- 8 En veel mensen \_\_\_\_\_ nog vermist.
- 9 De dorpen moeten weer helemaal \_\_\_\_\_ opgebouwd.
- 10 De huizen \_\_\_\_\_ bijna allemaal verwoest.

*Start!-krant, nr. 64, jrg. 2010*